

Pasen 2021

Inleidende bijbeltekst

Hosea 6: 1-3

6¹Kom, laten wij teruggaan naar de HEER!
Hij heeft ons verscheurd, hij zal ons genezen;
de hand die sloeg, zal ons verbinden.
²Hij redt ons na twee dagen van de dood,
de derde dag doet hij ons opstaan:
in zijn nabijheid zullen wij leven.
³Dan zullen wij hem kennen,
ernaar jagen om de HEER te kennen.
Even zeker als de dageraad zal hij komen,
hij komt naar ons als milde regen,
als de lenteregen die de aarde drenkt.'

Een verrassende paasboodschap in het Oude Testament:

²Hij redt ons na twee dagen van de dood,
de derde dag doet hij ons opstaan:
in zijn nabijheid zullen wij leven.

Lezing uit Jozua 2: 8-14 en 22-24

Inleiding: Het beloofde land moet worden ingenomen. Daartoe zendt Jozua twee verspieders naar Jericho. Zij vinden onderdak bij een prostituee die op de stadsmuur woont. Zij zou de spionnen moeten aangeven, maar dat doet ze niet. Ze stuurt de bewakers die navraag komen doen met een kluitje in het riet en heeft dan een gesprek met de twee verspieders uit Israël. Vandaag zijn we luisterende getuige van dit gesprek.

Rachab ging naar het dak voordat de mannen in slaap zouden zijn. 9'Ik weet,' zei ze tegen hen, 'dat de HEER dit land aan jullie heeft gegeven. Wij zijn door angst overmand. Alle inwoners van dit land zijn doodsbang voor jullie, 10 want we hebben gehoord dat de HEER de Rietzee voor jullie heeft drooggelegd toen jullie uit Egypte wegtrokken en dat jullie Sichon en Og, de twee koningen van de Amorieten ten oosten van de Jordaan, hebben vernietigd. 11 Toen we dat hoorden, sloeg de angst ons om het hart en werden we wanhopig. De HEER, jullie God, is immers een God die macht heeft in de hemel en op aarde. 12Zweer me dan bij de HEER dat jullie mijn familie en mij goed zullen behandelen. Ik heb jullie toch ook goed behandeld? Zweer het me, geef me de zekerheid 13dat jullie mijn vader en moeder, mijn broers en zusters en hun kinderen zullen sparen. Red ons van de dood!' 14 De mannen antwoordden haar: 'We staan voor jullie borg met ons leven, op voorwaarde dat jullie onze plannen niet verraden. Wanneer de HEER ons dit land gegeven heeft, zullen we onze belofte nakomen.'

De mannen gingen de bergen in en bleven daar drie dagen, totdat de achtervolgers waren teruggekeerd. Ze hadden overal gezocht, maar niemand gevonden. 23Toen kwamen de twee mannen de bergen uit, staken de Jordaan over en meldden zich bij Jozua, de zoon van Nun, aan wie ze alles vertelden wat hun overkomen was. 24Ze zeiden hem: 'De HEER heeft ons het hele land in handen gegeven, de inwoners zijn doodsbang voor ons.'

Johannes 20: 1-18

Vroeg op de eerste dag van de week, toen het nog donker was, kwam Maria uit Magdala bij het graf. Ze zag dat de steen van de opening van het graf was weggehaald. ²Ze liep snel terug naar Simon Petrus en de andere leerling, van wie Jezus veel hield, en zei: 'Ze hebben de Heer uit het graf weggehaald en we weten niet waar ze hem nu neergelegd hebben.' ³Petrus en de andere leerling gingen op weg naar het graf. ⁴Ze liepen beiden snel, maar de andere leerling rende vooruit, sneller dan Petrus, en kwam als eerste bij het graf. ⁵Hij boog zich voorover en zag de linnen doeken liggen, maar hij ging niet naar binnen. ⁶Even later kwam Simon Petrus en hij ging het graf wel in. Ook hij zag de linnen doeken, ⁷en hij zag dat de doek die Jezus' gezicht bedekt had niet bij de andere doeken lag, maar apart opgerold op een andere plek. ⁸Toen ging ook de andere leerling, die het eerst bij het graf gekomen was, het graf in. Hij zag het en geloofde. ⁹Want ze hadden uit de Schrift nog niet begrepen dat hij uit de dood moest opstaan. ¹⁰De leerlingen gingen terug naar huis.

¹¹Maria stond nog bij het graf en huilde. Huilend boog ze zich naar het graf, ¹²en daar zag ze twee engelen in witte kleren zitten, een bij het hoofdeind en een bij het voeteneind van de plek waar het lichaam van Jezus had gelegen. ¹³'Waarom huil je?' vroegen ze haar. Ze zei: 'Ze hebben mijn Heer weggehaald en ik weet niet waar ze hem hebben neergelegd.' ¹⁴

Na deze woorden keek ze om en zag ze Jezus staan, maar ze wist niet dat het Jezus was. ¹⁵'Waarom huil je?' vroeg Jezus. 'Wie zoek je?' Maria dacht dat het de tuinman was en zei: 'Als u hem hebt weggehaald, vertel me dan waar u hem hebt neergelegd, dan kan ik hem meenemen.' ¹⁶Jezus zei tegen haar: 'Maria! Ze draaide zich om en zei: '*Rabboeni!*' (Dat betekent 'meester'.) ¹⁷'Houd me niet vast,' zei Jezus. 'Ik ben nog niet opgestegen naar de Vader. Ga naar mijn broeders en zusters en zeg tegen hen dat ik opstijg naar mijn Vader, die ook jullie Vader is, naar mijn God, die ook jullie God is.' ¹⁸Maria uit Magdala ging naar de leerlingen en zei tegen hen: 'Ik heb de Heer gezien!' En ze vertelde alles wat hij tegen haar gezegd had.

Overdenking

Rachab, niet bepaald een koosjere naam, geen voorbeeldfiguur, op het eerste zicht; een hoer op de stadsmuur. Ze hoort er niet bij, voor de mensen in de stad. Ze woont letterlijk op de rand. Haar naam spreekt boekdelen: Rachab, wijd, open... Ze laat alle mannen binnen, ook de verspieders van Israël...

Wat hebben wij, nette kerkmensen, met Rachab, op Pasen dan nog...

Het is niet dat Rachab niets met God heeft, maar ze hoort er niet bij. Zo was het **ons ook** vergaan, zou Jezus niet aan het kruis gestorven zijn en opgestaan. Wat zou er dan van ons geworden zijn? Volkeren onder Germaanse en Romeinse goden? Tempelprostitutie en mensenoffers... ? – we moeten er misschien niet zo neerbuigend over doen, want in de geschiedenis van kerk zijn die zaken ook veelvuldig voorgekomen, maar ze waren niet de bedoeling.

We zouden, zonder Jezus' dood, geen christenen zijn geweest, geen broeders en zusters van de man van Nazareth, geen kinderen van de Vader in de hemel.

Rachab **kende** wel de God van Israël, **van horen zeggen**. Die God had namelijk een behoorlijke reputatie, die Hem vooruit ging. Ze legde uit dat iedereen in haar land het volk Israël vreesde vanwege die God, want hij had voor hen de Rietzee drooggelegd. – Het verhaal van de Rietzee is een echt paasverhaal. Israël, dat gered was van de dood, op het droge – het droge werd geschapen op de derde dag – de dag van de opstanding en het leven. En wie niet mee was in het verhaal, die verdronk in de golven van de zee. Ik zie dat het nog steeds zo is, dat mensen die geloven, midden de woeste wateren, de zeebevingen van het leven, toch een plekje op het droge vinden: een pad dat niet op dood, maar op leven uitloopt, met zicht op nieuw land. Wanneer mensen ouder worden en veel van zichzelf verliezen en ook mensen om zich heen verliezen, dan komt het erop aan houvast te vinden.

Niet alleen het verhaal van de Rietzee had op Rachab indruk gemaakt, ook de overwinning op de koningen van Sihon en Og. Zegt ons weinig, misschien. Er komt direct nog wel wat uitleg.

Rachab is ervan overtuigd, dat Israël, als het eenmaal aankomt in het beloofde land, het makkelijk zal veroveren, met zo'n God en met een vijand die in elkaar krimpt van angst.

Het land veroveren... Het land dat ooit aan Abraham was beloofd en hem veel ellende had gebracht en meerdere vluchten naar Egypte... Het land wordt een beeld van Gods belofte (daarom ook: beloofde land). Gods belofte die niet alleen hier op aarde, maar ook in ons hart en ook in een nieuwe, komende wereld, werkelijkheid wordt. Doorheen de verhalen als de Abrahamcyclus en Jozua wordt het ons duidelijk dat die belofte van God er niet voor het rapen ligt; er is wel wat moeite en medewerking nodig om het land te kunnen **veroveren**. Het is namelijk nog bezet door andere volkeren. We moeten ons losmaken uit de slavernij van Egypte, los van de zaken waaraan we ons vasthouden, vermeende zekerheden, die ons op termijn niet het leven zullen bieden. We kunnen **onzelf** niet losmaken, nee, dat kunnen we alleen met de kracht van Jezus. We moeten ons losmaken van egocentrisme. Ha! Wat dacht je van **de koning van Sihon**, die ervoor gekend was dat hij zijn ego liet strelen door lofdichten op zijn persoonlijkheid.... Of van **de koning van Og**, een man met een bed van twee meter op vierenhalf. Behalve dat hij vrij groot moet zijn geweest, verwijst het ook naar het slapen, het op je gemak zijn, de luiheid, liever dan werken, het comfort liever dan je inzetten. Misschien **ook** handig om te overwinnen als je de beloofde wereld van God wil binnengaan.

Eerst overwinning, dan het land. Het was zo bij Mozes, het was zo bij Jozua, het is zo bij Jezus. Hij moest **eerst de dood overwinnen**, om het Leven te kunnen binnengaan.

Bij Rachab gaat het gesprek over leven en dood. Ze beseft dat ze er is geweest, als Israël het land binnentrekt. Ze vraagt de verspieders om bescherming en krijgt die ook, op voorwaarde dat zij hen beschermt, dat ze ook hun plannen niet verradt. Ze zijn tot elkaar veroordeeld, Rachab en de verspieders. Ze zitten in hetzelfde schuitje, in het schuitje... van de belofte en het leven, als ze volhouden, alle drie. Terwijl ze de dood in de ogen kijken, zien ze uit naar het leven.

...

Dat is een zin die voor sommigen dichtbij komt.

En voor anderen een mogelijkheid behelst.

...

De verspieders verstoppem zich drie dagen in de onbewoonde wereld. Drie dagen en dan komen ze bij Jozua, God redt, is zijn naam.

God redt Rachab en haar familie. Rachab redt de spionnen, door ze aan een rood koord op te trekken tegen de muur, zodat ze haar venster bereiken. Zij beschermen haar leven en dat van haar familie.

Rachab wordt daarmee opgenomen in het volk van God. Ze hoort er helemaal bij.

Daarmee staat ze in het rijtje van Maria, Maria Magdalena, de vrouw bij wie zeven demonen waren uitgedreven, die we in JOHANNES 20 bij Jezus' graf aantreffen. Een verschoppeling, niet beter dan Rachab op de muur. En nu ook nog volger van die oproerkraaijer Jezus. Ze komt met een verward verhaal. Twee mannen rennen naar het graf, want het vrouwmens... het was nog donker, wat heeft ze eigenlijk gezien of liever niet gezien?

Petrus loopt naar het graf en ook de leerling die Jezus liefhad. Die laatste kwam als eerste bij het graf. Hij ziet en begint te geloven. Wat hij gezien heeft... **Heeft hij eigenlijk iets gezien**, behalve de leegte tussen de windsels? Maar het paasgeloof begint.

De leerlingen gaan alvast getuigen, maar Maria blijft staan. Ze blijft ter plekke trappelen. In haar ellende, in haar tranen. Het gaat niet vooruit. Zij ziet het nog niet. Ze ziet twee mannen, die getuigen van een andere wereld. – Ze neemt ze op in haar blik en begint een verhaal over dood en verlies.

Rachab nam twee mannen op en sprak hen over angst. Rachab had tijd nodig en ontmoeting om die God die haar zo'n angst inboezemde, om die te leren kennen als een God die redt. Hoe dicht staat Pasen niet bij totale ontreddering. Maar in dat woord zit redding in!

Zo had Maria's verdriet de tijd nodig om weer goed te kunnen zien, om Jezus te herkennen, niet als Diegene die haar verlaten had, maar als Diegene die als levende Heer naast haar staat.

Ik heb de Heer gezien, zal zij vervolgens getuigen.

Zij spreekt van Gods complete genade, voor zij die de levende Heer willen zien.

Er steekt nog een klein en gek detail in het verhaal van Rachab: zij haalt de verpieters en dus haar redding binnen met een rood koord. Dat rode koord komt ook voor bij de tweeling, kleinzonen van Jakob: Peres en Zerach. Het rode koord heeft te maken met de eerstgeborene, diegene die het verbond moet

voortzetten, die aan Israël toekomst en leven geeft. Zerach, die eerstgeboren was en het rode koord om zijn handje had, zou het niet worden. God koos dikwijls eens diegene die wat minder was... om de lijn verder te zetten. Rachab heeft het rode koord en zal wel degelijk in het verbond worden opgenomen. Misschien is dat wel de ware betekenis van haar naam: ruim, wijd open, als kenmerk van Gods genade, ruim, wijd open voor allen die de levende en levensreddende Heer willen zien. Is het niet daarom dat Jezus alles moest doorlopen? Geboren worden, lijden, veroordeeld, gestorven, begraven én opgestaan!